

Hakaret Adabı

– Mesut Kaymakçı · 30 Ağustos 2010

Şimdi bu başlığı görenler biraz şaşıracaklar, "Hakaretin de adaplısı mı olurmuş?" diyecekler. Evet, aslında haklılar. Görgü kurallarını hayat tarzı haline getirmiş bir insanın hakaret ifadeleri kullanmaması gerekiyor. Yani, "hakaret, küfür" gibi sözcükler modern bir insana yakışmıyor. Çünkü kullanılan ifadeler başlı başına hoş olmayan sözcüklerden seçiliyor. Daha da kötüsü bu hoş olmayan sözcükleri kendimiz gibi insanlara kullanıyoruz. Bu tabi karşımızdaki insanları incitiyor, gururlarını zedeliyor. Hatta daha da kötüsü kişilik haklarına saygısızlık yapmış oluyoruz. Bir insana yapılabilecek en büyük saygısızlıklardan biri ona hakaret etmektir. Her ne olursa olsun bir insan hakareti hak etmez. Ya da en azından bir insanı hakaretle düzeltemeyiz. Yani bize bir kötülük yapan kişiye bile hakaret ettiğimiz zaman oda kendi izzet-i nefsinin savunacaktır. Bu durumda kalan bir insan köşeye sıkıştırılmış kedi gibi tırnaklarını çıkaracaktır. Çözüm olmayacak bir uygulamayı yapmak da zaman kaybı olacağı için hakaret metoduna hiç başvurmamalıyız.

Doğal olarak hakaret ifadeleri de insanları aynı derecede rencide etmiyor. Kimi ifadeler sadece üzerken kimi ifadeler de insanların içinden kan ırmakları boşalmasını sağlıyor. Eğer, bir de bu hakaretlere karşı koyabilecek durumu yoksa işte bir kişinin yaşamasının anlamı olan "izzet-i nefsinin yerlerde süründüğü andır.

Burada hakaret sözcüklerini tek tek inceleyerek yazımın nahoş bir mahiyet kazanmasını istemiyorum. Fakat, toplumumuzda dikkat ettiğim ve beni derinden yaralayan birkaç tane hakaret sözcüğü var ki onlara değinmeden yapamayacağım. Dikkat ediyorum, bazı hakaret sözcüklerinde "belli etnik yapı ve belli inançlar"ın adları da kullanılıyor. Bu tip hakaret sözcükleri muhatabı üzdüğü kadar o etnik yapısına ait olan insanları da üzüyor. Örneğin: Toplumda diyoruz ki "Yunan evladı, Moskof bozması, Çingene, çoban, amele, fellah veya dürzü". Bu tip hakaret ifadelerini tamamını buraya yazmak istemiyorum. Bu örnekler çoğaltılabilir. Şimdi, bu sözcükler bir kişiye hakaret olarak söylendiğinde terbiyeli, dürüst ve namuslu Yunan vatandaşı duysa ne der? Ya da Moskovalı ne düşünür? Ya da her zaman toplumumuzda "esmer vatandaş" diye bildiğimiz "Çingene" kardeşlerimizin ne kadar incindiğini düşünebiliyor musunuz? Bizler onların nasıl incindiğini anlayabilmek için empati yapmamız lazım. Yani, bizim etnik yapımızla ve dinsel inançlarımızın hakaret ifadesi olarak kullanıldığını düşünmemiz gerek. O zaman belki aynı acıyı bizler de hissedebiliriz. Çoban olmak kötü bir şey midir ki insanlara hakaret ederken çoban ifadesini kullanırız? Ya da ekmeği için akşama kadar alın teri ile çalışan bir insanın (amele, çoban) mesleğinin adını hakaret olarak kullanmamız onun kişilik haklarına saygısızlık etmiş olmuyor muyuz? Dürzî ve Fellah da hakaret olarak kullanılan ifadelerdir. Dürziliğin ve Fellahlığın birer mezhep olduğunu bilmeyenler için tekrar etmek isterim. Birisinin saygısızlık yapmak için bizim mezhebimizin adının kullanıldığını düşünüyorum. Gerçekten çok incitici ve düşündürücü bir durum. Yani burada o etnik yapıya ve dinsel gruba ait olan insanların suçu nedir? İki kişinin tartışmasının tamamen dışında olan bu insanları incitmek niye? Bu etnik yapıya ve düşünceye ait olan insanlara saygısızlık değil midir? Ayrıca, bir de espri mahiyetinde söylenen sözler var ki onlar da bu kategoriye girer. Örneğin: "Falanca

şehirden adam çıkmaz." "Falanca şehirden çıkmaz evliya, çıksa da koyma avluya." Şimdi, burada kendimize sormamız gereken bazı sorular var. Hangimiz annemizi- babamızı veya doğduğumuz şehri seçtik? Seçme hakkımız olmayan bir durum için birbirimizi kırmak neden?

Sonuçta hepimiz bu toprakların insanları değil miyiz? Maalesef bu özellik bizde var. Ben inanmıyorum ki bir Japon şöyle desin: "Osaka'dan çıkmaz evliya, çıksa da koyma avluya." Ya da bir Amerikalı'nın "New York'tan adam çıkmaz." Tabii ki kendi memleketimizi, şehrimizi ve bölgemizi seveceğiz. Sevmek insanın tabiatında olan bir olgudur. Her insan kendi düşünceleri ve bölgesi ile uyum sağlamak ister ve onları kabullenir. Fakat bu bize "öteki insan"ların etnik yapıları ve dinsel düşünceleri ile alay etme ve onlara saygısızlık hakkını vermez.

Eğitimci – Yazar

Mesut KAYMAKÇI